

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

DEPARTAMENT RYNKU PRACY

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
Tel. +48 22 529-07-40, fax: +48 22 529-07-41

Warszawa, dnia 15.07.2015 r.

DRP-II.0212. 18.2015.AR

**Pan
Piotr Skorupa
Prezes Zarządu Stowarzyszenia
Pszczelarzy Polskich Polanka**

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 czerwca 2015 r. w sprawie dofinansowania nauki zawodu pszczelarza Departament Rynku Pracy przekazuje poniższe wyjaśnienia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej wspiera na różnych płaszczyznach proces nabywania przez młodych ludzi kwalifikacji zawodowych, jednak nie ma podstaw prawnych, a w związku z tym także środków finansowych na wspieranie nauki absolwentów szkół w zawodzie pszczelarza, jak i w innych zawodach.

W Polsce za kształcenie zawodowe młodzieży i dorosłych prowadzące do uzyskania świadectw potwierdzających kwalifikacje zawodowe odpowiada Minister Edukacji Narodowej, za kształcenie na poziomie wyższym minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaś regulacje dotyczące nadawania uprawnień zawodowych pozostają w kompetencjach resortów. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jedynie wspomaga kształcenie zawodowe, koncentrując się na trzech grupach docelowych: pracownikach młodocianych, osobach bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawcach.

Można wskazać kilka obszarów wspomagania przez MPiPS systemu kształcenia zawodowego, w szczególności łączącego praktykę zawodową z kształceniem teoretycznym.

Przepisy Działu IX Kodeksu pracy regulują zatrudnienie pracowników młodocianych w celu przygotowania zawodowego. Młodocianym jest młody człowiek w wieku 16- 18 lat, objęty obowiązkiem nauki. Ma on podpisaną z pracodawcą umowę o pracę i otrzymuje wynagrodzenie, w wysokości regulowanej przepisami rozporządzenia RM (w kolejnym roku nauki jest to nie mniej niż 4%, 5%, 6% przeciętnego wynagrodzenia). Przepisy kodeksowe zapewniają też szczególną ochronę młodocianym, jeśli chodzi o warunki pracy. Przygotowanie zawodowe młodocianych może mieć dłuższą formę i jest to nauka zawodu realizowana przez 3 lata lub krótszą formę, jaką jest przyuczenie do pracy w okresie od 3 do 6 miesięcy. Na podstawie umowy o pracę kształci się obecnie ok. 60% młodych osób uzyskujących kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej (z czego ok. 70% w rzemiośle).

Pracodawca może otrzymać refundację wypłaconych wynagrodzeń młodocianych, a także na zakończenie, po pomyślnie zdanych przez młodocianego egzaminach – otrzymuje premię za wykształcenie młodego człowieka. Środki na refundację wynagrodzeń młodocianych i premie pochodzą z Funduszu Pracy (jest to fundusz celowy przeznaczony na

zapobieganie i walkę z bezrobociem). Refundację obsługują Ochotnicze Hufce Pracy, wypłatę premii za wykształcenie – gminy.

Refundacja pracodawcom wynagrodzeń młodocianych odbywa się w zawodach, które corocznie określa samorząd województwa (marszałek) po zasięgnięciu opinii Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy (organ opiniodawczy). Lista tych zawodów ogłaszana jest w Dzienniku urzędowym województwa w terminie do 30 kwietnia. Pszczelarz jest zawodem szkolnym, co oznacza, że pracodawca zatrudniający młodocianych uczących się tego zawodu może uzyskać refundację wynagrodzeń wypłaconych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń jeśli zawód pszczelarza został wprowadzony przez samorząd województwa do wykazu zawodów podlegających refundacji.

Corocznie wydatki Funduszu Pracy na refundację wynagrodzeń młodocianych i jednorazową premię za wykształcenie ucznia wahają się na poziomie około 500 mln zł. Opisane wsparcie kształcenia młodocianych pracowników jest też jedyną formą finansowego wsparcia nauki zawodu pozostającą w kompetencji Ministra Pracy.

Ministerstwo Pracy może także wspomagać osoby bezrobotne, w tym zarejestrowanych absolwentów szkół rolniczych i liceów ogólnokształcących mających problemy na rynku pracy. Od 2009 roku wprowadziło instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych i niektórych kategorii osób poszukujących pracy, pn. przygotowanie zawodowe dorosłych. Ten instrument aktywizacji to forma kształcenia dualnego pozwalająca łączyć przygotowanie teoretyczne z praktyczną nauką zawodu u pracodawcy. Zaprojektowany został przy wydatnej pomocy Związku Rzemiosła Polskiego i wzorowany jest na przygotowaniu zawodowym młodzieży w wieku szkolnym.

Przygotowanie zawodowe dorosłych, zwane dalej PZD, odbywa się w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych. Jak już wyżej wspomniano PZD ma na celu umożliwienie osobom bezrobotnym zdobycia umiejętności praktycznych oraz wiedzy teoretycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych. Jest to forma wsparcia pozwalająca na połączenie praktyki zawodowej z możliwością zdobycia teoretycznych podstaw w określonym zawodzie.

Program praktycznej nauki zawodu dorosłych musi uwzględniać wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach lub standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu czeladniczego. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy i kończy się egzaminami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, przeprowadzanymi przez okręgową komisję egzaminacyjną lub egzaminem czeladniczym przeprowadzanym przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Uczestnik, po pomyślnym zdaniu powyższych egzaminów, otrzymuje odpowiednio świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe albo świadectwo czeladnicze.

Program przyuczenia do pracy dorosłych może uwzględniać standardy kwalifikacji/kompetencji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy lub wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach albo wymagania określone przez pracodawcę. Przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy i kończy się egzaminem sprawdzającym przeprowadzanym przez komisję egzaminacyjną izby rzemieślniczej, instytucję szkoleniową wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy lub inną instytucję uprawnioną do przeprowadzania egzaminów wskazaną przez starostę. Może się również kończyć

egzaminami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, przeprowadzanymi przez okręgową komisję egzaminacyjną.

A zatem uczestnicy programu PZD mogą zdobywać kwalifikacje zawodowe zarówno w zawodach rzemieślniczych odpowiadających rodzajom rzemiosła, jak i w zawodach występujących w klasyfikacji szkolnictwa zawodowego, np. w zawodzie pszczelarza, który jest zawodem szkolnym.

W trakcie realizacji programu PZD urząd pracy wypłaca uczestnikowi stypendium w wysokości 120% zasiłku (obecnie 997,40 zł). Oprócz tego pracodawca w tym czasie otrzymuje zwrot kosztów przygotowania zawodowego do wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznie oraz premię w wysokości wynoszącej obecnie 483,30 zł za każdy miesiąc realizacji programu jeśli uczestnik zda egzamin przewidziany po zakończeniu programu. Wszystkie te świadczenia finansowane są ze środków Funduszu Pracy.

Osoby bezrobotne mogą także zdobyć umiejętności praktyczne do wykonywania pracy w zawodzie pszczelarza poprzez odbycie stażu w pasiece. Staż dla bezrobotnych może trwać od 3 do 6 miesięcy, a w przypadku młodych bezrobotnych poniżej 30 roku życia nawet do 12 miesięcy. Stażysta podobnie jak uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych otrzymuje stypendium wypłacane przez urząd pracy w wysokości 120 % zasiłku dla bezrobotnych. W przeciwieństwie jednak do PZD staż nie kończy się uzyskaniem potwierdzonych formalnie kwalifikacji zawodowych.

Osoby bezrobotne mogą także podnosić swoje kwalifikacje poprzez szkolenia. W szczególności interesującą z punktu widzenia przyszłego pracodawcy formą organizacji szkoleń dla bezrobotnych są tzw. trójstronne umowy szkoleniowe zawierane między starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową. W ramach tego rozwiązania osoby bezrobotne szkolone są zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami pracodawcy, który zobowiąże się zatrudnić przeszkolonych bezrobotnych przez okres co najmniej 6 miesięcy.

2 *pacian*

DYREKTOR
Departamentu Rynku Pracy

dr Hanna Świątkiewicz-Zych